

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи вокально-практичного виконавства

Освітня програма Музичне мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “_” ___ 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи вокально-практичного виконавства
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Шевченко Наталія Степанівна
Контактний телефон викладача	+380666675891
E-mail викладача	natsheva83@gmail.com
Формат дисципліни	контрольні заняття, самостійна робота студентів
Обсяг дисципліни	1327 год., кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	перед іспитом, за дисципліною
2. Анотація до курсу	
<p>Сучасне вокальне виконавство вимагає високого рівня вишкілу вокалістів. Етап навчання у вищому навчальному закладі є визначним у формуванні, становленні особистості музиканта. Практика ознайомлення з нотним матеріалом (клавірами, або ж окремими частинами відомих мюзиклів та оперет) сприяє комплексному розвитку особистості майбутнього музиканта.</p> <p>Основною метою означеного предмета є виявлення усієї складності процесу співу, через виокремлення з контексту класичної, популярної, деяких зразків джазової, народної музики технічних труднощів, котрі вимагають кропіткої роботи вокаліста-виконавця. Робочим матеріалом слугують арії з оперет, окремі номери, сцени, ансамблі, повні версії мюзиклів народні пісні. Студент повинен уміти визначати послідовність вивчення музичного тексту, підготувати роль до рівня опрацювання хореографом, режисером і т.ін</p> <p>Отже, дисципліна «Основи вокально-практичного виконавства» включає практику розбору (читки), детального вивчення, роботи над художнім образом, робота з режисером, ознайомлення з кращими зразками жанру «мюзикл» та «оперета», спробу реінтерпритації народної музики – необхідні навички для сучасного вокаліста-виконавця.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<ul style="list-style-type: none"> • надати студентам систематизовану інформацію щодо головних складових творчо-виконавського процесу діяльності артиста-вокаліста; • ознайомити студентів із базовими теоретичними основами вокальних виконавських форм; • виховувати відчуття жанрово-стилістичних різноманітностей шляхом слухового сприйняття • виховувати естетичне сприйняття академічної, естрадної та народної музики; • вказати на основні елементи сценічного виступу, виокремлення першочергових завдань • упровадити практику роботи з клавіром (мюзикл, оперета); • окреслити складність драматургічної побудови виступу на базі сольної й ансамблевої роботи • надати можливість студентам, особисто вивчати, виконувати і аналізувати власне виконання та роботу колег; 	
<p>У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • класифікацію основних стильових напрямків вокального виконавства; • основні форми, можливості інтерпретування вокальної музики; • основні принципи опрацювання нотного та літературного текстів. 	

Вміти:

- працювати з клавiром вокального твору, орієнтуватися у текстових позначеннях;
- попередньо побачити кінцевий результат (образ, темпи і т.д.)
- використати особисті знання, навички у артистичній практиці;
- визначити певну манеру, стиль відповідний до жанру виконуваного твору (класична арія, романс, народна пісня, арія з оперети, музичний номер із мюзикла) ;
- визначати роль своєї вокальної партії в ансамблевих частинах, зокрема, а також , загалом , у великих формах.
- вирішувати у творчій площині завдання педагога, з метою вдосконалення особистої виконавської майстерності

4. Результати навчання (компетентності)

- Здатність розуміти основні теоретичні та практичні закономірності виконавського мистецтва.
- Здатність усвідомлювати взаємозв'язок між усіма складовими творчого процесу
- Здатність володіти нотним матеріалом, читати дрібні ремарки композиторів
- Здатність попереднього уявлення кінцевого результату з урахуванням базових професійних знань
- Здатність створювати та реалізовувати власні художньо-образні задуми у відповідності до стилістики музичного твору
- Здатність визначати манеру, стиль, жанр твору, чи виконуваного фрагмента
- Здатність розуміти основні інтерпретаційні рішення щодо формування художнього образу у виконавській та педагогічній діяльності
- Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.
- Здатність вільно оперувати фаховою термінологією у сфері вокального виконавства та педагогіки
- Здатність поєднувати традиційні і новітні методи вокального навчання у виконавській практиці

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
самостійна робота	1166
контрольні / консультації	168
Ознаки курсу	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Музичне мистецтво	I - IV	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завданн я, год.	Вага оцінки	Термін виконанн я
Семестр (1,3,5,7,9) Змістовий модуль 1					
Специфіка виконавства вокальних творів великої форми	самост.роб / інд.заняття	1, 5, 8	94/10		вересень
Вокальне виконавство.	самост.роб / інд.заняття	6	94/10		вересень
Жанрово-стилістичні особливості опери, оперети, мюзиклу.	самост.роб / інд.заняття	3, 14, 15	94/11		вересень
Теоретичні і практичні засади вокального виконавства.	контр. заняття	5, 6, 8, 9, 11 - 13	2		жовтень
Велика форма – як особливий вид співацької практики.	контр. заняття	6	1		жовтень
Поняття «вокальна майстерність».	контр. заняття	6	2		жовтень
Змістовий модуль 2					
Практичні основи вивчення партії (ролі)	самост.роб / інд.заняття	14, 15	94\10		листопад
Робота з клавiром оперети, мюзиклу. Роль концертмейстера у творчому процесі.	самост.роб / інд.заняття	14, 15	94/10		листопад
Особливості звукової, стилістичної, образної, технічної інтерпретації музики ХХ -ХХІ століть (на прикладі мюзиклів «Sugar» композитора Джула Стайна, лібретто Пітер Стоун, вірші Боб Меррілл; «The Soud of Music» комп. Річард Роджерс, вірші – Оскар Гаммерштейн)	самост. роб/ інд.заняття	14, 15	94/11		грудень

Розбір (демонстрація) нотного матеріалу мюзиклу.	контр. заняття	14, 15	5		грудень
Семестр (2,4,6,8,10) Змістовий модуль 1					
Практика виявлення першочергових завдань у ході опрацювання матеріалу музично-драматичного твору.	сам.роб / інд.заняття	14, 15	100/12,5		лютий
Робота над сольними та ансамблевими частинами нотного матеріалу	самоств.роб / інд.заняття	14, 15	100/12,5		лютий
Читка з листа	контр. заняття	14, 15	2,5		березень
Визначення манери співу, необхідної для точної подачі завдань композитора.	самоств.роб / інд.заняття	14, 15	100/12,5		березень
Окреслення проблем ритміки й вокальної артикуляції «бродвейського мюзиклу». Порівняння завдань щодо виконання класичного і «бродвейського» мюзиклів.	самоств.роб / інд.заняття	14, 15	100/12,5		квітень
Художній зміст. Проблема інтерпретування образів.	контр. заняття	14, 15	2.5		квітень
Змістовий модуль 2					
Концертна презентація основних музичних номерів мюзикла.	конс. / екзамен		3/14		травень-червень
6. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу	<u>Модуль 1</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів <u>Модуль 2</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.

7. Політика курсу

Програма навчальної дисципліни «Основи вокально-практичного виконавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів та магістрів спеціальності «Музичне мистецтво». Предметом вивчення є музика ХХ століття, а саме оперети та мюзикли (фрагменти та повні варіанти). Практичне осягнення такого матеріалу (читка з листа, вивчення напам'ять, віднайдення способу звукоподачі відповідної до жанру та стилістики твору, відпрацювання характеру та образу персонажа і ін.) призводить до професійного зростання вокаліста.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Основи вокально-практичного виконавства» тісно пов'язана із «Психологією мистецтва», «Історією, теорією та методикою, вокального виконавства», «Хореографією», «Сценічною мовою», «Акторською майстерністю», і , безумовно з фахом «Сольний спів».

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів: 1. Велика форма у репертуарі вокаліста 2. Специфіка роботи над фрагментами мюзиклів та оперет (класичного та бродвейського зразків) 3. Читка з листа. Особливості процесу 4. Концертне представлення матеріалу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 1327 годин (з них 163 – аудиторна робота, 1164 – самостійна робота), кредити ЕКТС.

9. Рекомендована література

1. Арановский М. Г. Проблемы музыкального мышления / Сборник статей. – М. Музыка, 1974. – 336 с.
2. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М. : Прогресс, 1974. – 489 с.
3. Баталина-Корнева Е. Д. История джаза, рок- и поп-музыки / Искусство в школе. – 2001. – № 2. – С. 31–35.
4. Бентя Ю. З чистого нотного аркуша / Голос України. – 2011. – 29 вересня.
5. Виготський Л. С. Психологія мистецтва. – М., 1968. – 225 с.
6. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора мистецтвознав. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / Н. Є Гребенюк ; Нац. муз. акад. України ім. П. Чайковського – К., 2000. – 30 с.
7. Грица С. Фольклор у просторі та часі. Вибрані статті. – Тернопіль : Астон, 2000. – 228 с.
8. Давидов М. А. Концепція музично-художньої виконавської технології. Часопис Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського : науковий журнал – К., 2010. – № 1(6). – 170 с.
9. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради : дис... канд. мистецтвознав. – Х., 2008. – 220 с.

10. Дрожжина Н. В. Функції мікрофону у вокальному виконавстві на естраді / Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки теорії і практики освіти : зб. наук. праць / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Х., 2005. – Вип. 15. – С. 77–86.
11. Єрошенко О. В. Виразність вокального виконавства: художні та природничі чинники / Культура України : зб. наук. праць. – Х. : ХДАК, 2012. – Вип. 36. – 298 с.
12. Єрошенко О. В. Емоційна сфера у вокальній творчості: музично-естетичні та виконавські аспекти : дис... канд. мистецтвознав. – Х., 2008. – 211 с.
13. Зеленіна Н. В. Підтекст музичного твору: формування і функціонування : автореф. дисертації на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». – К., 2004. – 16 с.
14. Jule Styn. Sugar. (clavier)
15. Richard Rogers. The Sound of Music. (clavier)

Викладач _____ /Шевченко Н.С./